

Néhány „környezetvédelmi”, anyagi és eljárás jogi konfliktus a bányászati szakigazgatásban

Dr. Esztó Péter, bányamérnök, jogász
az MBFH nyugalmazott elnöke

Konfliktust okozó helyzetek-1

- Hatásköri konfliktus az ásványi nyersanyag kutatásának engedélyezése körül, a „**kivett hely**” bányajogi fogalmának „kiürülése”
- Az együttes kitermelés jogintézményének hibás alkalmazása a CH-bányászatban
- Besajtolás, savazás, rétegrepesztés környezetvédelmi „nem-engedélyezése”

Konfliktust okozó jogszabályok

- **Az állami (közérdekű) földtani adatok kezelése, hozzáférése. Keressük a választ:
A CH - bányászattal kapcsolatban ki az állami közérdekű földtani adatok valódi kezelője?!**
- **A 314/2005 (XII. 25.) Korm. r. 3. sz. melléklet elvi kritikája**

Irányadó jogszabályok-1

1993. évi LXVIII. törvény 5. § (1) a) pont: A ***bányafelügyelet engedélyezi az ásványi nyersanyagkutatót***

1996. évi LIII. tv. 38. § (1) bek : „***Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez***”

„***Time is money***”: a három „azonos” jogeset átlagában a jogsértés miatt kiesett idő **1 év 8 hónap!**

Irányadó jogszabályok-2/1

Együttes kitermelés: Bt.29. § (1) Ha összefüggő ásványi nyersanyag lelőhely művelésére egyidejűleg több bányavállalkozó **jogosult**, tevékenységük gyakorlását kötelesek összehangolni és ennek keretében biztosítani az együttes, szakszerű és ésszerű kitermelés feltételeit..

Minden bányavállalkozó bányászati joga a nevére szóló **bányatelekben** testesül meg

Mire jogosult a bányavállalkozó?

Arra az ásványi nyersanyagvagyonra (feltárás, kitermelés), amelyre

- - a nevére megállapított bányatelekben azonosította és kutatási adatokkal a kutatási zárójelentésben, illetve később, bányabeli kutatási adatokkal igazolt .
- - teljesítették a Bt. 25. § szerinti adatbejelentést
-

Irányadó jogszabály-2/2

- Bt. 26/A. § (3): „Meghatározott ásványi nyersanyag feltárására és kitermelésére a bányafelügyelet a bányatelket akkor állapítja meg, ha a kérelmező
 - a) kutatási adatokkal (kutatási zárójelentés vagy készletszámítási jelentés) igazolja, hogy a bányatelekkel lehatárolt lelőhely kitermelhető ásványianyersanyag-vagyonnal rendelkezik”

Irányadó jogszabály-2/3

- Bt. 26/A §. (3) meghatározza az általa alkalmazni kívánt bányaművelési technológiát (pl. fúrólukas kitermelés), és műszaki leírással igazolja a **kitermelési feltételek teljesíthetőségét**, valamint megjelöli a kitermelés ütemterv szerinti időpontját,

Feltárás nélkül nem léteznek kitermelési feltételek

Zavaros tényállás, hibás döntés

Konklúzió: Esetünkben a szomszédból átnyúló ásványi nyersanyag-telepre nem terjed ki az átnyúlásra hivatkozó bányavállalkozók joga,

Mulasztás: mind a két „átnyúlásra” hivatkozó ügyfél esetében a bányafelügyeletnek tisztázni kellett volna a Bt.29. §.(1) alkalmazását megalapozó tényállást.

A mulasztás „hozadéka”: 1 év 5 hónap kiesés

A rétegrepezés kálváriája

- Klasszikus termelés-serkentési technológiák, bányajogi szabályozás nélkül, jóváhagyás a MÜT-ben
- EU direktívák átvétele sem okozott gondot: a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 (VII. 21.) Korm. rendelet hatálybalépése és évek óta történő alkalmazása ezt igazolta.
- Újabban: a környezetvédelmi hatóságok az engedő jogszabály ellenére tiltják

Irányadó jogszabályok-3

- **219/2004.(VII. 21.) Korm. rendelet 11. § (1)-(3)** bekezdései szerint a felszín alatti földtani közegbe akkor engedélyezhető a besajtolás, ha
 - az érintett földtani közeg más célra nem alkalmazható és
 - A földtani közeg hidrodinamikai szempontból zárt.

A tények makacsok!

- **rezervoármechanikai tény**, hogy valamennyi szénhidrogén tároló földtani szerkezet hidrodinamikai szempontból **zártnak** tekintendő
- **Bányajogi tény**, hogy a kizárólagos bányászati jogot biztosító bányatelekkel védett földtani szerkezet, csak bányászati célra alkalmazható.
- A jogszabályokat, esetünkben nem módosítani, hanem csak megfelelően alkalmazni kell!

A szabályozatlanság is törvénysértő

Aggályos a közérdekű földtani adatok kezelése.

Az állami földtani adattári adat-halmaz hozzáférhetőség szempontjából közérdekű és nyilvános.

Kivételek: az államtitokká vagy szolgálati titokká, illetve belső használatra készült adattá vagy döntés-előkészítő adattá minősített, valamint az üzleti titokkörbe tartozó adatok. (korlátozott hozzáférésű adatok)

Irányadó szabályok

Bt. 25. § (1)-(2) és 50. § (2); Bt.Vhr.10/B. § (1)-(5), 33. § (1)-(3) + MBFH 1/15/2007. (X. 2.) Elnöki Utasítás+ MOL Nyrt ISZ.

„Az adatszolgáltatási kérelem elutasítását **közigazgatási határozatban** kell közölni.”

Az adatigénylés útjai kifürkészhetetlenek.

Gyakorlati tény: nem az MBFH, hanem a MOL Nyrt dönt az állami adatok hozzáféréséről!

A diszkréciós jog veszélyei

A környezeti hatásvizsgálatról és az egységes környezethasználati engedélyezésről szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet;

A 3. sz. mellékletben, közel 200 tevékenységi tétel esetében kapott diszkrecionális jogot a KTVF, hogy **előzetes vizsgálata** alapján környezeti hatásvizsgálatot **rendelhet el**.

Tapasztalati tény: az esetek nagyobb részénél – általános környezetvédelmi okokra hivatkozva - el is rendelik, kisebb részénél nem

A korrupció permanens veszélye, amely sértheti a piaci szereplők esélyegyenlőségét is.

Gond van tehát bőven, de jusst is!

„Navigare necesse est!”

Amelyhez kívánok Önöknek jó szelet és

JÓ SZERENCSEÁT!